

Agrarisch Telematica Centrum

Achtergronden, doelstelling en structuur

Aad Alkemade

Agritect Advies
Groningenweg 6
2803 PV Gouda
Tel. 01820-71163
Fax 01820-71037
Privé: Dadelgaard 30
2723 BL Zoetermeer

Referaat

Na afronding van het POST-INSP-onderzoek in het voorjaar van 1991 is de discussie rond de organisatie van informatica-stimulering en -beleid in een stroomversnelling geraakt. Na oprichting van het EDI Agro Platform in 1990 werd medio 1991 het initiatief genomen tot de ontwikkeling van een Agro Netwerk. Als derde stap in deze ontwikkelingsgang is nu besloten tot de oprichting van het Agrarisch Telematica Centrum (ATC). In het ATC krijgt de volgende ontwikkelingsfase van de in 1985 opgerichte takorganisaties zijn vorm. Met het ATC zal een nieuwe sterke organisatie in de land- en tuinbouw van start gaan, die zijn stempel zal gaan zetten op informatica- en telematica-ontwikkelingen voor de hele sector.

Trefwoorden: Agrarisch Telematica Centrum, informaticabeleid

Inleiding en achtergrond

Door een werkgroep van bedrijfsleven en overheid is in de zomer van 1991 de aanbeveling gedaan om activiteiten van takorganisaties en het EDI Agro Platform te bundelen in een Agrarisch Telematica Centrum.

In de herfst van 1991 is dit advies overgenomen door de besturen van de betrokken partijen.

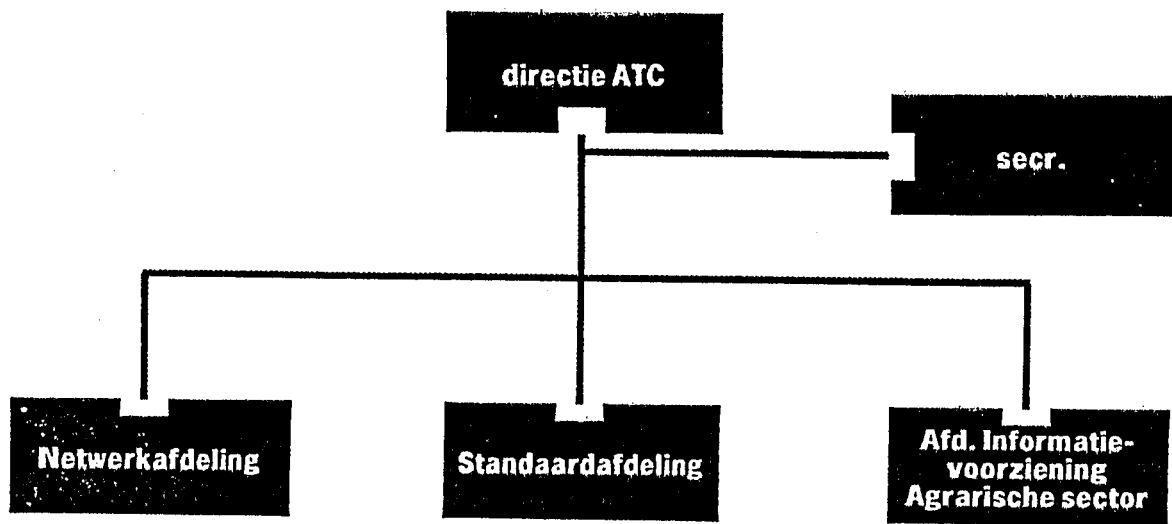
Eind 1991 is in samenwerking tussen Bakkenist en Agritect Advies een ondernemingsplan voor het ATC gemaakt. De inhoud van dit artikel is grotendeels ontleend aan dit ondernemingsplan.

Het ondernemingsplan is door de betrokken besturen geaccepteerd. Vervolgens is een traject in gang gezet, dat moet leiden tot de oprichting per 1 januari 1992 van het Agrarisch Telematica Centrum (ATC).

Waarom een Agrarisch Telematica Centrum?

Motieven om tot een ATC te komen zijn onder meer:

- de totstandkoming van één organisatie in de land- en tuinbouw op het terrein van informatica en telematica. Deze ene organisatie kan eenduidigheid geven naar gebruikers en instanties binnen en buiten de land- en tuinbouw. De noodzaak tot eenduidigheid kwam met name voort uit internationale ontwikkelingen en de snelle opmars van het keten-denken;
- de vorming van een organisatie, met voldoende omvang en kwaliteit om een zelfstandige en onafhankelijke

Organisatiestructuur ATC

rol te spelen; een bundeling van kennis en macht maakt de positie van de betrokken partijen bij onderhandelingen over standaards en netwerken sterker. Naar verwachting kunnen hierdoor betere afspraken gemaakt worden met overheid, banken, voorlichting en softwarebedrijfsleven;

- door de bundeling van informatica- en telematicakennis kan de dienstverlening naar de primaire bedrijven worden verbeterd.

Missie van het ATC

Het ATC heeft als missie meegekregen: het organiseren van optimale dienstverlening op het gebied van informatica en telematica aan boeren, tuinders, bedrijven en organisaties in de agrarische sector.

Als opvolger van de takorganisaties heeft het ATC een rol als vertegenwoordiger van het primaire bedrijfsleven en de sector bij de vorming van een gecoördineerd informatiebeleid en de stimulering van het gebruik van telematica door de boer en tuinder. Gezien de grote aandacht voor ketenontwikkeling zal het steeds belangrijker worden, dat er bruggen geslagen worden tussen primaire bedrijven en agrarische industrie. Het ATC wil dit bruggen bouwen vooral vanuit het belang van de boer en tuinder stimuleren.

Daarbij zal het ATC zoveel mogelijk een neutrale, onafhankelijke positie moeten innemen om aanvaardbaar te zijn voor alle partijen in de keten.

Positionering in de landbouw-innovatieketen

Naast een belangrijke oriëntatie op de landbouw-productieketen (van producent naar consument) dient het ATC ook een rol te vervullen in de landbouwinnovatieketen (van fundamenteel onderzoek naar marktrijpe toepassing).

De landbouw-innovatieketen heeft een aantal zwakke schakels. Het ATC dient de schakel praktijkonderzoek - voorlichting - markt te versterken.

De overheid overweegt daarnaast om ter versterking van de schakel: fundamenteel onderzoek naar praktijkonderzoek nog een zogenaamd expertisecentrum in te richten. Expertisecentrum en ATC samen zouden de innovatieketen nieuwe impulsen moeten geven, passend bij een snellere doorstroming van kennis naar de praktijk en onderzoeksvragen vanuit de praktijk naar de instituten.

Het ATC zal vanuit de voorgestelde positionering een rol moeten spelen in de aansturing en beïnvloeding van onderzoek en de vertaling van onderzoeksresultaten naar de praktijk.

Doelstelling en taken van het ATC

Het ATC heeft de volgende doelstellingen:

- het voorbereiden en ontwikkelen van een gecoördineerd informatie- en telematicabeleid voor de agrarische sector;
- het komen tot afspraken, koppelingen, standaards en normen,

die nodig zijn voor gegevensvastlegging en gegevensuitwisseling in de agrarische sector;

- het opzetten, plannen en organiseren van het open agrarisch netwerk voor datacommunicatie tegen een zo laag mogelijk tarief, dat past in de not-for-profit doelstellingen. Afgeleid van deze doelstellingen heeft het ATC een aantal taken. Enkele belangrijke worden hieronder behandeld.

Ontwikkelen van strategie en beleid

Het inspelen op ontwikkelingen op telematicagebied en het benutten van nieuwe mogelijkheden voor de agrarische sector is een beleidstaak van het ATC.

Het ATC zal zich daartoe ondermeer bezig houden met de voorbereiding en vormgeving van een gecoördineerd informatiebeleid. Aandachtsgebieden voor het gecoördineerd informatiebeleid zijn:

- elektronische communicatie;
- de infrastructuur voor informatietechnologie;
- kennisintensieve systemen.

De bevordering van de totstandkoming van een gecoördineerd informatiebeleid is één van de nieuwe taken, waarvan verwacht mag worden, dat deze juist door de vorming van het ATC meer aandacht en kracht zal krijgen. Op het gebied van informatiebeleid en -stimulering zal de energie veel meer gericht gaan worden op beleid, het brengen van samenhang tussen

Initiatieven en het sturen van ontwikkelingen.

Stimulering van gebruik van informatietechnologie

Het ATC blijft zich ook bezig houden met de concretisering van het geformuleerde beleid. Dit komt onder meer tot uiting in taken als:

- het bevorderen van het gebruik van informatie in bestaande systemen;
- het stimuleren en coördineren van onderwijs, begeleiding en voorlichting gericht op het analyseren van informatie;
- het bevorderen van de totstandkoming van geïntegreerde bedrijfsinformatiesystemen;
- het controleren van door derden ontwikkelde systemen, die van belang zijn voor de agrarische sector; het geven van productinformatie;
- het ondersteunen van de totstandkoming van een objectieve en onafhankelijke externe bedrijfsvergelijking.

Ontwikkeling van standaards

Een belangrijke succesfactor voor de ontwikkeling van informatietechnologie voor het primaire bedrijf en in de keten is de aanwezigheid van standaards. Hierbij kan gedacht worden aan informatiemodellen, maar ook aan standaards voor interne en externe gegevensuitwisseling (EDI-standaards). In dit kader zullen de gezamenlijke ATC-afdelingen een grote inspanning moeten leveren gericht op de ontwikkeling van de noodzakelijke nieuwe standaards. Daar waar al standaards ontwikkeld zijn, zal in het ATC vorm moeten worden gegeven aan een deskundig en onafhankelijk beheer van deze standaards. Beheer en aanpassing aan nieuwe ontwikkelingen.

Het realiseren van een open agrarisch netwerk

Al geruime tijd is er sprake van de ontwikkeling van een open agrarisch netwerk. Activiteiten die hierop gericht zijn en tot nu toe bij de takorganisaties werden verricht zullen in het ATC worden ondergebracht. Het Agro

Netwerk moet een infrastructuur bieden, die het voor elke organisatie en elk primair bedrijf in de agrarische sector mogelijk maakt langs elektronische weg en op gestandaardiseerde en goedkope wijze te communiceren met anderen in de sector.

Organisatie van het ATC

Alle activiteiten van het ATC worden ondergebracht in een Stichting. Het ATC krijgt een bestuur waarin primaire sector en overig agrarisch bedrijfsleven gezamenlijk zijn verenigd. Bij de start zal het bestuur gevormd worden door de voorzitters van de takorganisaties en bestuursleden van het EDI Agro Platform. Het ATC-bestuur wordt geadviseerd door een Raad van Advies en Overleg waarin het agrarisch bedrijfsleven is vertegenwoordigd en een aantal takraden. De takraden hebben voorlopig dezelfde samenstelling als de besturen van de huidige takorganisaties. De takraden brengen de beleidswensen van de verschillende takken van de land- en tuinbouw in het ATC-bestuur. Vanuit de takraden zal ook de realisatie van het beleid van het ATC ondersteund worden. Binnen het ATC zal per tak een coördinator worden aangewezen, die de opdracht heeft speciaal zorg te dragen voor takspecifieke vraagstukken.

Organisatiestructuur

Bij het opzetten van de organisatie-structuur van het ATC zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- een duidelijke scheiding tussen netwerktaken, standaardisatietaken en ontwikkelings- en stimuleringsstaken;
- bundelen van kennis en integratie;
- waar nodig tagwijze profilering.

De organisatiestructuur die het ATC na enige tijd zou moeten bereiken is weergegeven in figuur 1.

Projecten

Ter concretisering van informatietechnologiebeleid, stimulering van telematica en gegevensuitwisseling in de agrarische sector houdt het ATC zich intensief bezig met het opzetten,

begeleiden, uitvoeren en evalueren van projecten in nauwe samenwerking met andere partijen en organisaties. Teneinde tot een maximale opbouw van expertise en een goede kennisoverdracht te komen worden de projectactiviteiten van het alle onderdelen van het ATC samengevoegd. Projectteams van medewerkers van IT-, Standaardisatie- of Netwerkdienst worden aangevuld met medewerkers van de bij het project betrokken organisaties en bedrijven en/of inhuurkrachten.

Overgangsfase

De vorming van het ATC betekent in feite een fusieproces van zes zelfstandige stichtingen met samen dertig tot veertig medewerkers. Het zal duidelijk zijn dat de uitvoering van een dergelijke fusie een aantal maanden in beslag neemt. Juridische verplichtingen moeten worden overgenomen. Een aantal activiteiten kan niet zonder meer in het ATC worden voortgezet. Hiervoor moeten andere voorzieningen worden getroffen. Nieuwe functies ontstaan, bestaande verdwijnen. Ook sociaal zullen er voorzieningen moeten worden getroffen voor de betrokken personeelsleden.

Slot

Het succes van het ATC zal afhangen van een breed draagvlak in de agrarische sector. Gezien de betrokkenheid van een groot aantal partijen bij de oprichting kan gesproken worden van een positieve start. Verwacht mag worden dat het ATC na een halfjaar intern orde op zaken heeft gesteld, waarna de nieuwe taken ten aanzien van gecoördineerd informatiebeleid en standaardisatie met volle kracht ter hand kunnen worden genomen.